

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14350,Sekcja-Sluzby-Zdrowia-NSZZ-Solidarnosc-Sekretariat-Ochrony-Zdrowia-NSZZ-Solidarn.html>
2022-12-02, 00:40

Sekcja Służby Zdrowia NSZZ „Solidarność” (Sekretariat Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność”)

Sekcja Służby Zdrowia NSZZ „Solidarność” (Sekretariat Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność”), jedna z największych i najbardziej aktywnych struktur branżowych „S”, która rozpoczęła działalność w czasie strajków w VIII 1980. 19 VIII 1980 zastrajkowano w Przemysłowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Gdańsku, wysunięto własne postulaty służby zdrowia. MKS Stoczni Gdańskiej został poparty m.in. przez Wojewódzki Szpital Zespolony w Gdańsku, Szpital Kolejowy w Gdańsku, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gdańsku, Akademię Medyczną w Gdańsku. Postulat 16. porozumienia gdańskiego: „Poprawić warunki pracy służby zdrowia, co zapewni pełną opiekę medyczną osobom pracującym” (ze szczegółowym 30-punktowym załącznikiem) zredagowany przez Alinę Pienkowską i Barbarę Przedwojską stał się pierwszym programem organizującej się Sekcji Służby Zdrowia „S”.

W pierwszych dniach IX 1980 powołano w Gdańsku [Komitet Założycielski](#) NSZZ Pracowników Służby Zdrowia (A. Pienkowska, B. Przedwojska, Halina Szumiło, Olga Krzyżanowska, Piotr Mierzewski, Romana Zawitkowska i inni). Zorganizowano regionalne sekcje służby zdrowia w Warszawie (Anna Tymowska, Anna Gręziak, Wojciech Pypno, Jerzy Moskwa, Wojciech Celiński i inni), we Wrocławiu (Edmund Kuzimowicz, Władysław Sidorowicz, Włodzimierz Sokólski, Aleksandra Modzelewska, Krzysztof Wojtyła), w Katowicach (Jerzy Kurkowski, Elżbieta Seferowicz, Grzegorz Opala, Krzysztof Rajpert, Andrzej Sośnierz i inni), w Krakowie (Żdana Łukawiecka, Janusz Kutyba, Jan Illg, Maciej Bielec i inni), w Szczecinie (Michał Kurowski, Janina Kucharska,

Małgorzata Zys i inni), Łodzi (Maria Dmochowska), Jeleniej Górze, Lublinie, Poznaniu i innych miastach.

7 X 1980 na zorganizowanym przez A. Pienkowską spotkaniu z Lechem Wałęsą w Gdańsku przedstawiciele komitetów założycielskich w służbie zdrowia z całego kraju zainicjowali powstanie Krajowej Komisji Koordynacyjnej Służby Zdrowia NSZZ „S” w celu reprezentowania interesów całej służby zdrowia oraz prowadzenia rozmów i negocjacji z rządem PRL lub resortem zdrowia nt. realizacji postulatów „S” Służby Zdrowia.

7 XI 1980 z inicjatywy A. Pienkowskiej rozpoczął się strajk 120 przedstawicieli „S” Służby Zdrowia w Sali Herbowej Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z żądaniem wypełnienia Porozumień Sierpniowych z Gdańska i Szczecina, zwłaszcza podwyżek wynagrodzeń. Strajk poparli studenci Akademii Medycznych w Gdańsku i Warszawie strajkiem okupacyjnym na uczelniach oraz pracownicy szpitali i przychodni w całym kraju (opaski, wywieszenie flag narodowych, plakaty). KS tworzyli: A. Pienkowska – przewodnicząca, Jerzy Nowak – wiceprzewodniczący, Tomasz Janas, A. Gręziak, Piotr Gmaj, Henryka Marek, Michał Knach, Lidia Łukasik, Wł. Sokólski, Krzysztof Musiałek, Marek Balicki, współpracowali: B. Przedwojska, J. Kucharska, Andrzej Wójcicki). Głównym doradcą w negocjacjach był Lech Kaczyński. 16 XI 1980 podpisano porozumienie między Komisją Rządową (minister Andrzej Jedynek) a „S” Służby Zdrowia (A. Pienkowska, M. Kurowski, T. Janas). Zagwarantowano 5% dochodu narodowego na ochronę zdrowia, podwyżki dla pracowników służby zdrowia i terminarz dalszych rozmów dotyczących zmian w służbie zdrowia.

W 1981 Sekcja Krajowa Służby Zdrowia „S” przygotowała projekt reformy Podstawowej Opieki Zdrowotnej (przewodniczący zespołu – P. Mierzewski, Janusz Andruszkiewicz, A. Sośnierz i inni), projekt układu zbiorowego dla służby zdrowia (B. Przedwojska, Andrzej Nowakowski), projekt ustawy Karta Praw Pracowników Służby Zdrowia (koordynator E. Seferowicz), uchwalono reaktywowanie Izby Lekarskich (koordynator Ewa Polańska-Wolak), powołano Bank Leków „S” (przewodnicząca Społecznego Komitetu

Banku Leków A. Gręziak), organizowano sekcje zawodowe, m.in. pielęgniarek (koordynator – Urszula Kurmanowska, Elżbieta Murawska). 15 VIII 1981 powołano 12 makroregionalnych ośrodków tworzących sieć informacyjną, przewodniczący tych ośrodków tworzyli Tymczasową Radę Wykonawczą Krajowej Komisji Koordynacyjnej kierującą pracami Sekcji Służby Zdrowia do Zjazdu Krajowego Sekcji. W I KZD w Gdańsku w 1981 uczestniczyło 17 delegatów reprezentujących „S” Służby Zdrowia, m.in. E. Seferowicz, J. Kurkowski, G. Opala (Region Śląsko-Dąbrowski), A. Gręziak (Region Mazowsze), Andrzej Jacyna (Region Słupski), Michał Gerwel (Region Wielkopolska), W. Sidorowicz (Region Dolny Śląsk), M. Kurowski (Region Pomorze Zachodnie), M. Dmochowska (Region Ziemia Łódzka), J. Kutyba (Region Małopolska), Teresa Praszyńska (Region Świętokrzyski), Grażyna Przybylska-Wendt (Region Płocki) – wybrana w skład KK oraz Prezydium KK, odpowiedzialna za sprawy służby zdrowia.

W Komisji Programowej Zjazdu działała grupa robocza ds. ochrony zdrowia kierowana przez M. Gerwela. Dzięki aktywności delegatów ze środowiska służby zdrowia wszystkie ważne kwestie dotyczące ochrony zdrowia znalazły się w programie działania uchwalonym przez I KZD „S”, w tym m.in. zmiana organizacji służby zdrowia i zasad jej finansowania poprzez zmianę systemu ubezpieczeń społecznych, reaktywowanie samorządów zawodowych – izb lekarskich, zmiana systemu wynagradzania pracowników – branżowy układ zbiorowy, podniesienie etyki zawodowej pracowników służby zdrowia, żądanie od rządu PRL raportu o stanie ochrony zdrowia. 3-5 XI 1981 w Gdańsku w I Krajowym Zjeździe Sekcji Służby Zdrowia „S” uczestniczyło 170 delegatów reprezentujących ok. 1500 komisji zakładowych, zrzeszających ok. 400 tys. pracowników służby zdrowia. Przewodniczącą Zjazdu była O. Krzyżanowska. Na przewodniczącą Sekcji Służby Zdrowia „S” wybrano A. Pienkowską (116 głosami).

1980-1981 „S” Służby Zdrowia wydawała ponad 20 własnych pism niezależnych, m.in. „Puls” (Zielona Góra), „Biuletyn Informacyjny” i „Fakty” (Lubartów), „Solidarność” (Bydgoszcz), „Solidarność Akademii Medycznej” (Lublin),

„Naszym Zdaniem” (Wrocław), „Komunikat” (Wrocław), „Solidarność – Biuletyn Informacyjny Śląskiej Akademii Medycznej” (Katowice), „Biuletyn Informacyjny NSZZ «S» w AM i PSK” (Kraków), „Informator NSZZ «S» przy AM” (Warszawa), „Ku Zdrowiu” (Zagórze k. Warszawy).

Po 13 XII 1981 zostało internowanych ponad 20 działaczy Sekcji Służby Zdrowia „S”, w tym kierownictwo KKK Służby Zdrowia: A. Pienkowska, W. Sidorowicz, P. Mierzewski, E. Seferowicz, J. Kurkowski, Janina Mańko, Krystyna Podworska, M. Dmochowska, G. Przybylska-Wendt, M. Zys, A. Jacyna, Anna Knysok. W stanie wojennym „S” Służby Zdrowia niosła pomoc medyczną tysiącom aresztowanych, internowanych i ukrywających się działaczy „S” i ich rodzinom. Jej aktywność skupiła się w Prymasowskim Komitecie Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom oraz 35 innych diecezjalnych komitetach pomocy. W Warszawie w sekcji medycznej pracowali m.in. Lesław Chruściel, Zofia Kuratowska, A. Tymowska, Ewa Polańska-Wolak, Bożena Pietrzykowska, Ligia Urniaż-Grabowska, Filip Grzejszczyk, Maria Sielicka-Gracka, E. Murawska, w Katowicach m.in. G. Opala, Marek Rudnicki, Maria Klimowicz, Andrzej Preisner, Maria Stanecka, A. Knysok. 1982-1989 „S” Służby Zdrowia wydawała czasopisma podziemne dla służby zdrowia, m.in. „Głos Medyka” (Warszawa, 1983-1986), „Biuletyn Informacyjny NSZZ «S» AM i PSK w Krakowie” (1981-1986), „Biuletyn Informacyjno-Dyskusyjny. Wydanie dla służby zdrowia” (Kraków, 1982-1984), „Biuletyn Niezależnej Służby Zdrowia” (Kraków, 1984-1986), „Samarytanka” (Wrocław, 1983-1986), „Zeszyty Niezależnej Myśli Lekarskiej” (Warszawa, 1984-1990).

W 1985 w „Zeszytach Niezależnej Myśli Lekarskiej” opublikowano Raport o stanie zdrowia narodu i służby zdrowia – dedykowany L. Wałęsie w 5. rocznicę Sierpnia '80, opisujący dramatyczne skutki zdrowotne stanu wojennego, złą organizację służby zdrowia, indolencję i karygodne błędy władz komunistycznych mające wpływ na katastrofalny stan służby zdrowia w Polsce.

10 V 1986 z inicjatywy K. Podworskiej poświęcono sztandar Kolejowej Służby Zdrowia NSZZ „S” na Jasnej Górze w

Częstochowie z udziałem setek pracowników i ich rodzin z całego kraju.

Od I 1987 KKK Służby Zdrowia „S” wznowiła działalność spotkaniami na plebanii kościoła Mariackiego w Gdańsku, w mieszkaniach prywatnych w Gdańsku i Warszawie. Służba zdrowia była obecna jako pomoc medyczna podczas strajków w Stoczni Gdańskiej w 1988. 10 X 1987 powstała grupa robocza Fundacji Społecznej „S” (m.in. A. Pienkowska, Z. Kuratowska, Joanna Pensonowa, Andrzej Szczeklik, K. Wojtyło) dla zagospodarowania na cele ochrony zdrowia 1 mln dol. pomocy finansowej dla „S” od Kongresu USA.

Od II 1988 rozwinęła się masowa akcja „S” Służby Zdrowia podpisywania listów protestacyjnych do ministra zdrowia i Sejmu PRL ws. braku reformy służby zdrowia i za niskich wynagrodzeń (ponad 30 tys. podpisów z całego kraju.). 7 IV 1988 w Warszawie KKK przeprowadziła demonstrację 500-600 osób przed Ministerstwem Zdrowia z hasłami „Służba Zdrowia oszukana”, „Więcej leków, mniej ubeków”. 23 X 1988 KKK Służby Zdrowia ujawniła się w składzie: A. Pienkowska, W. Sidorowicz, O. Krzyżanowska, Jagoda Greger, R. Zawitkowska, A. Gręziak, F. Grzejszczyk, Janina Rościszewska, Jerzy Umiasowski, Anna Grzymisławska, K. Wojtyło, Beata Osipiak, udzielając poparcia L. Wałęsie w działaniach służących ponownej legalizacji NSZZ „S”.

W podzespole ds. zdrowia w obradach Okrągłego Stołu tzw. stronie solidarnościowo-opozycyjnej przewodniczyła Z. Kuratowska. A. Pienkowska, E. Seferowicz, A. Tymowska nie wzięły udziału w pracach, uznając, że strona solidarnościowa w negocjacjach z rządem PRL jest niereprezentatywna. Porozumienie Okrągłego Stołu w sprawach ochrony zdrowia zarysowało szeroki program reformy ochrony zdrowia, w tym 14 decyzji pilotujących reformę ochrony zdrowia, m.in. powołanie Funduszu Ubezpieczeń Zdrowotnych od 1 I 1993, które jednak w większości pozostały na papierze, a także organizację izb lekarskich. 4 VI 1989 w wyborach kontraktowych do Sejmu i Senatu wybrano 6 posłów i 8 senatorów spośród działaczy „S” Służby Zdrowia, m.in. Z. Kuratowska – wicemarszałek Senatu, O. Krzyżanowska – wicemarszałek Sejmu, E. Seferowicz, A. Knysok, M. Sielicka-

Gracka, M. Dmochowska.

29 VI 1989 Sekcja Służby Zdrowia Regionu Mazowsze (przewodniczący Wojciech Maksymowicz) zorganizowała w Warszawie Biały Marsz Protestacyjny 5000 pracowników lecznictwa, żądano reformy ochrony zdrowia i poprawy płac pracowników służby zdrowia. Była to największa demonstracja uliczna po ponownej legalizacji „S”. W VII 1989 odbyły się masowe białe marsze w Łodzi, Gdańsku, Katowicach, Wrocławiu i innych miastach. 6-15 VII 1989 głódówka „S” Służby Zdrowia w Poznaniu (przewodniczący KS Dariusz Godlewski) zakończyła się porozumieniem z rządem.

7 IV 1990 w sali BHP Stoczni Gdańskiej odbył się II Krajowy Zjazd Sekcji Służby Zdrowia „S”. Uczestniczyło 107 delegatów z 34 regionów reprezentujących 120 tys. pracowników służby zdrowia zrzeszonych w 950 komisjach zakładowych. Na przewodniczącego Sekcji Krajowej wybrano Macieja Wieczorkowskiego, który po kilku miesiącach ustąpił i na Nadzwyczajnym Zejeździe Sekcji 17 XI 1990 wybrano na przewodniczącą A. Pienkowską.

9 V 1990 decyzją KK „S” utworzono Sekretariat Ochrony Zdrowia „S” obejmujący Sekcję Służby Zdrowia oraz podsekcje medyczne. Władze Sekretariatu: przewodnicząca – A. Pienkowska, D. Godlewski, E. Seferowicz, W. Sidorowicz, Janusz Husarski, Grzegorz Lewandowski, Janina Mańko, J. Greger, Anna Grajcarek, Maria Klemczak, T. Praszyńska, K. Rajpert, Janusz Sakaluk, Andrzej Steczyński, Michał Tokarzewski oraz przewodniczący podsekcji: Sanepid – Czesław Bakalarz (do II 1992, następnie Teresa Tenerowicz), Pogotowia Ratunkowego – Hanna Gutowska, Kolejowej Służby Zdrowia – Maria Smętek, Uzdrowisk – Grzegorz Opilo, następnie Zdzisław Skwarek, WKTS – Krzysztof Zgoda, Zakładów Techniki Medycznej – Franciszek Sawiczak.

11 IV 1992 na Kongresie Sekretariatu Ochrony Zdrowia „S” 126 delegatów z 34 sekcji regionalnych i 800 komisji zakładowych wybrało Teresę Kamińską na nową przewodniczącą (do IX 1998). Od 20 XII 1992 Sekretariat wydaje „Biały Biuletyn” (redaktor naczelny Jerzy Serafin) w

nakł. 10 tys. egz. i 1000 w formie gazetki ściennej trafia bezpłatnie do ok. 800 komisji zakładowych; od II 1997 Sekcja Ochrony Zdrowia Region Mazowsze – „Puls Solidarności” w nakł. 5 tys. egz. (redaktor naczelny Zbigniew Adamczyk, od nr. 7 – Waldemar Szkiela), od 1998 jako pismo ogólnopolskie Sekretariatu Ochrony Zdrowia „S”.

Sekretariat Ochrony Zdrowia w obronie praw i interesów pracowników służby zdrowia prowadził wiele akcji protestacyjnych: 10 XII 1991 okupacja Lecznicy Rządowej w Warszawie, 12 III 1993 demonstracja w Warszawie 10 tys. pracowników lecznictwa i oświaty w obronie miejsc pracy i poziomu wynagrodzeń, 5-11 V 1993 strajki rotacyjne, wiece, pikiety w szpitalach w całym kraju, 14 IV 1994 „Biały Marsz Porozumienia Zdrowia” w Warszawie, 3 XII 1994 – 4 I 1995 głódówka w Warszawie, Łodzi, Opolu i innych ośrodkach zakończona porozumieniem z rządem o podwyżkach płac o 6% powyżej inflacji, 9 V 1996 demonstracja przed siedzibą rządu w Warszawie, 13 IX 1996 demonstracja 10 tys. pracowników służby zdrowia w Warszawie z żądaniem zwiększenia nakładów na służbę zdrowia, 19 XI 2003 wielka demonstracja w Warszawie, m.in. przed siedzibą rządu przeciwko tzw. dzięki prywatyzacji szpitali przez rząd SLD oraz spadku wynagrodzeń, 20 I 2005 demonstracja przed Sejmem, 11 II 2005 strajk głodowy (pod przewodnictwem Marii Ochman).

2 VII 1993 Sekretariat Ochrony Zdrowia „S” powołał zespół ds. ubezpieczeń zdrowotnych (przewodniczący – Stanisław Grzonkowski, T. Kamińska, A. Pienkowska, E. Seferowicz, A. Jacyna, Anna Szubart-Lelek, J. Serafin, Marta Warpechowska, Barbara Frączek, Ireneusz Sołek), który rozpoczął prace nad związkowym projektem ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. 6 VII 1994 z inicjatywy St. Grzonkowskiego i E. Seferowicz powołano Społeczną Komisję Zdrowia przy KK NSZZ „S”, forum dyskusji i współpracy „S” oraz organizacji medycznych i ekspertów partii politycznych, która przygotowała projekt ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym zgłoszony w 1995 jako inicjatywa legislacyjna przez prezydenta L. Wałęsę.

8 II 1997 Sekretariat Ochrony Zdrowia włączył się w

konstruowanie programu Akcji Wyborczej Solidarność w Podzespole Ochrony Zdrowia (przewodniczący St. Grzonkowski). Po wygranych przez AWS wyborach parlamentarnych wielu działaczy „S” Służby Zdrowia uczestniczyło w pracach nad reformą ochrony zdrowia i wprowadzeniem powszechnych ubezpieczeń zdrowotnych, opierając się na systemie Kas Chorych. T. Kamińska – minister koordynator reform społecznych, W. Maksymowicz – minister zdrowia i opieki społecznej, St. Grzonkowski – przewodniczący Sejmowej Komisji Zdrowia, A. Knysok – pełnomocnik rządu ds. wprowadzenie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, pełnomocnicy regionalni: A. Steczyński, Jacek Kukurba, A. Szubart-Lelek, Eugeniusz Ziarkowski, A. Jacyna – pełnomocnik Branżowej Kasy Chorych. Kolejni przewodniczący Sekretariatu: A. Jacyna (IX 1998 – IV 1999), J. Greger (IV 1999 – X 2002), M. Ochman (od X 2002). 17-18 IX 2005 poświęcono sztandar Sekretariatu Ochrony Zdrowia na Jasnej Górze w Częstochowie. 30 VII 2008 odbyło się spotkanie z prezydentem L. Kaczyńskim nt. postulatów służby zdrowia z udziałem przewodniczącej Sekretariatu Ochrony Zdrowia „S” M. Ochman. 7 IV 2010 w Światowy Dzień Zdrowia zorganizowano manifestację środowisk związkowych, medycznych i organizacji pacjentów przed Sejmem w proteście przeciwko polityce rządu Donalda Tuska ws. ochrony zdrowia i prywatyzacji szpitali. 10 VI 2010 w czasie mszy św. beatyfikacyjnej ks. Jerzego Popiełuszki, duszpasterza służby zdrowia, przedstawiciele Krajowej Sekcji Służby Zdrowia złożyli w darze ołtarza haftowany ornat.

11 II 2011 w Światowy Dzień Chorego Sekretariat Ochrony Zdrowia przekazał na ręce abp. Józefa Michalika, przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, Apel Przemyski, w którym wezwał rząd, parlamentarzystów i członków „S” do opowiedzenia się za poszanowaniem życia od chwili poczęcia do naturalnej śmierci.

Od 2002 siedzibą Sekretariatu Ochrony Zdrowia „S” jest Warszawa. Obecnie zrzesza ok. 50 tys. pracowników lecznictwa skupionych w sekcjach: Służby Zdrowia, Sanepid, Uzdrowisk, Pomocy Społecznej. Rada Sekretariatu Ochrony Zdrowia od 11 IX 2010: przewodnicząca: M. Ochman, wiceprzewodniczący; Danuta Kądziołka, Małgorzata

Nieznalska, Z. Skwarek, sekretarz: Elżbieta Pisarczyk,
skarbnik: Grzegorz Urbaniak, członkowie Prezydium: Jacek
Sałkowski, Halina Cierpiat, Krzysztof Tenerowicz, Urszula
Montowska, Alicja Moszkowska-Orłowska, Małgorzata
Grabowska, Ewa Szachta, Tomasz Ziółkowski, Stanisław
Jamka, Jacek Szarek.

3 VII 1986 – 17 VII 1989 Wydz. III-1 SUSW rozpracowywał
Społeczną Komisję Zdrowia w ramach SOR krypt. Judym.

Stanisław Grzonkowski

[Gdańsk](#), [Region Gdańsk](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)